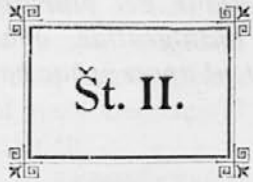

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST.

Vsebina: 17. Decretum S. Congr. Indulg. et SS. Reliqu. de regulis ad dignoscendas veras Indulgentias ab apocryphis. — 18. Kdo more doma dobiti odpustke sv. leta? — 19. Kedaj je pokopališče cerkveno, kedaj občinsko? — 20. Shod p. t. gospodov dekanov. — 21. Sv. birma in kanonična vizitacija. — 22. C. kr. konservatorji za Kranjsko. — 23. Zanesljivo mašno vino. — 24. Konkurni razpis. — 25. Škofjska kronika.

17.

Urbis et Orbis.

Decretum de regulis seu normis ad dignoscendas veras Indulgentias ab apocryphis.

Inter cetera quae huic S. Congregationi Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae munera sunt tributa, illud supereminet secernendi nimirum veras Indulgentias ab apocryphis easque proscribendi. Cui quidem muneri satis ipsa fecit plurimis editis ad haec usque tempora decretis de apocryphis Indulgentiis in authentica Decretorum collectione contentis. Verum etsi haec S. Congregatio vigilans ab ipso suae institutionis exordio semper exstiterit quoad Indulgentiarum publicationem, ne falsae in Christianum populum irreperant, nihilominus, quum hac etiam nostra aetate non desint, qui, vel mala voluntate, aut etiam irrationabili zelo percussi, falsas, vel ut minimum valde suspectas, Indulgentias sive orationibus, sive piis exercitiis adnexas propalare inter fideles non vereantur, hinc factum est, ut plures Antistites hanc S. Congregationem adiverint, ut de aliquibus Indulgentiis suum iudicium ederet. Id potissimum praestiterunt ea causa permoti ut non solum verae a falsis Indulgentiis discernentur, sed praesertim ut Ecclesiae hostibus via praecluderetur eam calumniandi, et aspernandi coelestem Indulgentiarum thesaurum.

Porro S. Congregatio ut huic malo, quoad fieri posset, praesens remedium adhiberet, regulas seu normas quasdam statuere excogitavit, quibus prae oculis habitis nedum locorum Ordinariis, sed et ipsis Christifidelibus facilis aperiretur via ad dignoscendum quodnam sit ferendum iudicium de aliquibus Indulgentiis, quae passim in vulgus eduntur, dubiamque praeserunt authenticitatis notam.

Hoc vero S. Congregationis propositum SSmo Dno Nostro Leoni XIII. delatum, eadem Sanctitas Sua

illud approbavit iussitque quam primum executioni mandari.

Quare S. Congregatio, adhibito studio Rmorum Consultorum, Indicem praedictarum regularum elucidandum curavit; quem deinde in generali Congregatione ad Vaticanum coadunata die 5. Maii 1898 examini Emorum PP. Cardinalium subiecit. Hi vero postquam praefatum Indicem mature perpenderit, eundem in aliquibus immutatum, in altera Congregatione denuo expendendum sibi reservarunt.

Quod quidem actum est in generalibus Comitibus ad Vaticanum habitis die 3. Augusti 1899, in quibus Emi et Rmi Patres Indicem uti infra proponendum censuerunt:

Regula I.

Authenticae sunt omnes indulgentiae, quae in novissima Collectione a S. Indulgentiarum Congregatione edita continentur.

Regula II.

Indulgentiae generales, quae in supradicta Collectione non exhibentur, vel quae concessae feruntur post editam Collectionem, tunc solummodo habendae erunt ut authenticae, cum earundem concessionis autographum monumentum recognitum fuerit a S. Indulgentiarum Congregatione, cui, sub nullitatis poena, exhibendum erit antequam publicentur.

Regula III.

Authenticae habeantur Indulgentiae concessae Ordinibus et Congregationibus religiosis, Archi-

confraternitatibus, Confraternitatibus, Archisodalitiis, Sodalitiis, piis Unionibus, piis Societatibus, nonnullis Ecclesiis celebrioribus, Locis piis et Objectis devotionis, quae continentur in Summariis recognitis et approbatis a S. Congregatione Indulgentiarum, eiusque auctoritate vel venia typis editis.

Regula IV.

Non habeantur ut authenticae Indulgentiae sive generales, sive particulares, quae continentur in libris, in libellis, in summariis, in foliis, in chartulis, sive etiam in imaginibus, impressis sine approbatione auctoritatis competentis; quae approbatio concedenda erit post diligentem recognitionem et distincte exprimenda.

Regula V.

Apocryphae, vel nunc prorsus revocatae, sunt omnes Indulgentiae mille vel plurium millium annorum quocumque tempore concessae dicantur.

Regula VI.

Suspectae habeantur Indulgentiae plenariae, quae asseruntur concessae recitantibus pauca dumtaxat verba: exceptis Indulgentiis in articulo mortis.

Regula VII.

Reiiciendae sunt ut apocryphae Indulgentiae, quae circumferuntur in libellis, foliis seu chartulis

impressis vel manuscriptis, in quibus ex levibus aut etiam superstitiosis causis et incertis revelationibus, vel sub illusoriis conditionibus promittuntur Indulgentiae et gratiae usum et modum excedentes.

Regula VIII.

Uti commentitia reiicienda sunt folia, et libelli, in quibus promittitur fidelibus unam alteramve precem recitantibus liberatio unius vel plurium animarum a Purgatorio: et Indulgentiae, quae dictae promissioni adiici solent ut apocryphae habendae sunt.

Regula IX.

Apocryphae, vel saltem ut graviter suspectae, habeantur, Indulgentiae recentioris assertae concessionis, si ad inusitatum numerum annorum vel dierum producuntur.

Quas quidem regulas per me infrascriptum Cardinalem eiusdem S. Congregationis Praefectum SSmo Dno Nostro Leoni PP. XIII. relatas in Audientia diei 10. Augusti 1899 eadem Sanctitas Sua approbavit, mandavitque per generale Decretum publicari.

Datum Romae ex Secretaria eiusdem S. Congregationis die 10. Augusti 1899.

Fr. Hieronymus M., Card. Gotti, Praefectus.

L. † S. † **A. Sabatucci, Archiep. Antinoen., Secr.**

Commentarii in supradictas regulas, approbante S. Congregatione Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praeposita ad opportunitatem adiecti.

Ad Regulam I.

Haec regula respicit collectionem vulgo: *Raccolta di Orazioni e pie Opere per le quali sono state concesse dai Sommi Pontefici le SS. Indulgenze.* — Roma, Tipografia della S. C. di Propaganda Fide, 1898. — Regulae vero fundamentum ex ipso fine, quem sibi S. Congregatio in edendo illo libro praestituit, manifeste patet. Iam enim anno 1877, quando prima editio Collectionis, de qua agimus, ex officio ab ipsa hac Sacra Congregatione publicanda praeparabatur, in Decreto praevio haec legebatur declaratio: „Summus Pontifex benigniter annuit, ut *authentica* omnium et singularum precum piorumque operum, quae usque ad praesentem diem indulgentiis ditata vel aucta fuere, sylloge seu Collectio per Secretariam eiusdem S. Congregationis, quam diligentissime conficeretur.“ Ideo illa prima, et postea anno 1886 pariter secunda editio ab eadem S. Congregatione declarata est authentica; nunc vero in Decreto tertiae editioni anni 1898 praefixo ita

legitur: „Huiusmodi Collectionem typis S. Congregationis de Propaganda Fide cusam idem SS. D. N. Leo Pp. XIII. sua apostolica auctoritate approbavit: eaque proinde *uti genuina et authentica Sylloge Indulgentiarum hactenus pro universis Christi fidelibus et pro quibusdam eorum coetibus ibidem designatis concessarum ab omnibus est retinenda.*“

Ad Regulam II.

Approbantibus Benedicto Pp. XIV., et Pio Pp. IX., a S. Congregatione Indulgentiarum diebus 28. Ianuarii 1756 et 14. Aprilis 1856 Decretum est promulgatum huius tenoris (Dec. Auth. S. C. Indulg. n. 205 et 371): „Cum experientia quotidie comperitur, complures indulgentiarum concessionem generales expediri inscia S. Congregatione, ex quo multi promanant abusus ac confusiones, re mature perpensa, praesenti Decreto declaravit, impetrantes posthac huiusmodi generales concessionem teneri sub nullitatis poena gratiae obtentae

exemplar earundem concessionum ad Secretariam eiusdem S. Congregationis deferre.“ Id tamen valet tantum quoad indulgentias omnino et sub omni respectu generales: quae scilicet concessae sunt omnibus fidelibus pro quibusdam precibus vel piis operibus, et quidem in perpetuum; non valet de iis, quae requirunt insuper adscriptionem in piam Unionem etc., vel visitationem determinatae ecclesiae, vel quae obligationem imponunt deferendi certum scapulare vel numisma etc., vel quae ad tempus quoddam determinatum conceduntur: istae omnes indulgentiae potius particulares censendae sunt, ad quas Decretum Benedicti XIV. et Pii IX. non sese extendit.

Constare autem poterit de recognitione indulgentiarum novarum generalium a S. Congregatione peracta, si indulgentiae istae exhibentur a libris vel auctoribus omni fide dignis qui ab ipsa S. Congregatione eiusmodi concessionem accipiunt, vel saltem, eadem permittente, eas lectoribus suis communicant.

Ad Regulam III.

Agitur hic de indulgentiis non omnino generalibus, de quibus in regula praecedenti, sed aliquo modo particularibus, ut patet ex ipso tenore huius regulae. Iamvero quaedam ex Summariis hic nominatis, uti statim in regula sequenti dicitur, a solis Episcopis recognosci et approbari possunt; alia vero S. Congregationi Indulgentiarum necessario sunt proponenda pro recognitione et approbatione. Patet autem huiusmodi Summaria omnia, si certo ab ipsa S. Congregatione recognita et approbata fuerint, ab omnibus ut certo authentica habenda esse neque alia recognitione et approbatione Episcoporum indigere, etiamsi forte recognitio et approbatio Episcopalis per se sola sufficiens fuisset.

Ad Regulam IV.

In nova Constitutione de Prohibitione et Censura Librorum Decretum XVII ita habet: „Indulgentiarum libri omnes, summaria, libelli, folia etc., in quibus earum concessionem continentur, non publicentur absque competentis auctoritatis licentia.“ Et in Decreto XV. legitur: „Imagines quomodocumque impressae D. N. I. C., B. M. V. etc., sive preces habeant adnexas, sive absque illis edantur, sine ecclesiasticae auctoritatis licentia non publicentur.“ Hinc patet, de authenticitate indulgentiarum generalium sive particularium, quomodocumque impressarum non constare, nisi adsit approbatio auctoritatis competentis; deficit enim elementum necessarium et praescriptum ad authenticitatem cognoscendam et stabilendam.

Dicitur autem probatio *distincte exprimenda*, id est cum nomine approbantis, cum loco et tempore approbationis datae.

Auctoritas competens in genere est ipsa S. Congregatio Indulgentiarum, exceptis tamen casibus sequentibus, in quibus etiam approbatio Ordinarii loci sufficit (Decr. auth. n. 383):

1. Si agatur de edenda concessionem alicuius indulgentiae particularis, vel de edendo Summario indulgentiarum, quod ex uno tantum Brevis Apostolico vel Rescripto desumendum est;

2. Si agatur de Summario ex auctoritate S. Congregationis iam vulgato, excepto tamen elencho indulgentiarum, ut aiunt, Apostolicarum (pro coronis, numismatibus etc.), qui ubicumque et quovis idiomate edatur, approbationem S. Congregationis requirit; excepta etiam quavis versione integrae Collectionis Indulgentiarum „Raccolta“ dictae; singulae tamen indulgentiae in eadem contentae auctoritate Episcopi, ut patet, publicari possunt;

3. Si agatur de Summariis illarum Confraternitatum, quae ex concessionem S. Sedis ab Institutis Religiosis eriguntur vel ab Archiconfraternitatibus aggregantur; tunc enim sufficit recognitio et approbatio Episcopi illius loci, ubi eiusmodi Instituta religiosa vel Archiconfraternitates sedem principalem habent (Decr. Auth. n. 388).

In omnibus aliis casibus recognitio et approbatio ipsius S. Congregationis requiritur, praesertim si agatur de Summario indulgentiarum vel antea collecto, sed numquam approbato, vel nunc primum ex diversis concessionibus colligendo.

Patet denique, huiusmodi Summaria omnia, si certo iam ab ipsa S. Congregatione recognita et approbata fuerint, ab omnibus ut certo authentica habenda esse, neque alia recognitione et approbatione Episcoporum indigere, etiamsi forte ex dictis recognitio et approbatio episcopalis per se sola sufficiens fuisset.

Ad Regulam V.

Indulgentiae huius generis a gravissimis auctoribus semper iudicatae sunt alienae ab usu Sedis Apostolicae. Revera si concessae referantur ante saeculum XIV., stare non possunt cum antiquiori Ecclesiae disciplina (ita Theodor. a Spiritu Sancto de Indulgentiis II, 247): manifesto enim constat saeculo XIII. et etiam XIV. adhuc indulgentias fuisse valde exiguas (v. g. 10, 20, 40 dierum, unius anni, raro 5 annorum vel 7, rarissime 20 annorum). Quod si posterioribus saeculis attribuantur, multa quidem extant authentica Decreta, quibus eiusmodi indulgentiae reprobantur ut apocryphae, sed ne unum quidem adhuc afferri potuit documentum talis concessionis, quod sit *certo authenticum*. Si vero aliquod dubium de quadam huius generis indulgentia extare posset, nuper Decreto huius S. Congregationis d. d. 26. Maii 1898 omnes indulgentiae mille vel plurium millium annorum sunt revocatae: ita ut hodie ne una quidem admitti possit.

Ad Regulam VI.

Christifidelibus in articulo mortis constitutis Summi Pontifices magna liberalitate indulgentiam plenariam concedere consueverunt, ea sub conditione, ut saltem contriti corde (si SSma Sacramenta Poenitentiae et Communionis recipere non potuerint) nomen Iesu ore, vel saltem corde, devote invocaverint, et mortem ut stipendium peccati de manu Domini aequo animo susceperint. Sed praeter articulum mortis indulgentiam plenariam fidelibus pauca dumtaxat verba recitantibus concedere nunquam mos fuit Sanctae Sedis. Revera in tota Collectione authentica precum piorumque operum, quae „Raccolta“ dicitur, ne unum quidem exemplum huius generis invenitur; si forte excipias orationem illam notissimam „En ego, o bone et dulcissime Iesu“, ante imaginem Crucifixi recitandam. Sed in primis ea oratio non adeo paucis verbis constat et in ea supponitur aliqua meditatio dolorum ac vulnerum Iesu Christi Crucifixi, ac praeterea ad plenariam indulgentiam lucrandam confessio et communio et etiam preces ad mentem Summi Pontificis requiruntur. Quare hic repeti potest, quod in praecedenti regula explicanda dicebatur, nullum scilicet extare documentum *certo authenticum*, quo Christifidelibus pauca solum verba recitantibus concessa fuerit unquam a Summis Pontificibus indulgentia plenaria; multa vero Decreta certa tales indulgentias ut apocryphas vel suspectas repudiant.

Ad Regulam VII.

Haec regula explicatione vix indiget. Cum enim indulgentiae ex piis solummodo et rationabilibus causis concedi debeant, S. Sedes nunquam eiusmodi naenias vel ridicula vel impossibilia promisit in elargiendis indulgentiis: immo ne fallaci spe et noxia praesumptione fidelium mentes deciperentur, plura Concilia opportune eos monuerunt, ne libellis vel scriptis huiusmodi temere fidem haberent (Cfr. Theodor. a Spir. Sancto II, pag. 327). Sane catalogi indulgentiarum a Summis Pontificibus proscriptarum id manifeste evincunt. Sufficiat ex multis citare orationem quamdam, quae inventa fuisse dicebatur in sepulcro D. N. I. C. et revelata olim Sanctis Elisabethae, Reginae Hungariae, Mechtildi et Birgittae, quae quidem cum omnibus suis promissionibus extravagantibus iam anno 1678., et nunc iterum Decreto 26. Maii 1898 ab hac S. Congregatione ut apocrypha reprobata est.

Ad Regulam VIII.

Etsi Summi Pontifices praeteritis saeculis ea etiam formula in indulgentiis concedendis usi sint, ut Christifidelibus certas orationes (non pauca tantum verba, uti supra in regula sexta) recitantibus, vel pia quaedam opera peragentibus liberationem unius animae ex purgatorio promitterent, id tamen communiter alio sensu intelligi non debet, quam ut indulgentia quaevis plenaria fidelibus viventibus a Summis Pontificibus oblata, etiam animae cuicumque in purgatorio detentae applicabilis declarata fuerit, uti fert stylus Curiae hodie usitatus. Certo autem ex authenticis documentis probari nequit, quemquam illorum liberationem plurium simul animarum a purgatorio unquam promisisse, multoque minus pro recitatione unius alteriusve precis tantum.

Quemadmodum igitur assertiones eiusmodi uti male fundatae haberi debent, ita etiam indulgentiae promissionibus talibus adiectae, ut apocryphae nulliusque valoris reiiciendae sunt: eo vel magis quod eiusmodi indulgentiae plerumque iis inusitatis modumque excedentibus sunt accensendae, de quibus in regula praecedenti dictum est.

Ad Regulam IX.

Ecclesia ex multo iam tempore indulgentias partiales, ut notum est, certis quibusdam formulis stabilibus concedere solet, uti v. g. 50, 100, 200 vel 300 dierum, vel unius anni, vel 3, 5, 7 annorum et totidem quadragenarum; sed a praxi Sedis Apostolicae omnino alienae sunt indulgentiae v. g. 1080 dierum, quemadmodum legabantur indicatae in quibusdam numismatibus B. M. V., quae ante quadraginta fere annos Laureti vendebantur: quae ideo ab hac S. Congregatione die 23. Februarii 1856 declaratae sunt apocryphae (Decr. auth. n. 370). Nostris hisce diebus saepe in foliis ideo indulgentiae maximi dierum numeri indicantur, quia auctores seu editores *numeros annorum et quadragenarum proprio suo arbitrio in correspondentes numeros dierum converterunt*; ita ut calculo huiusmodi facto statim mille vel plura millia dierum indulgentiae prodierint. Quod quidem ex aemulatione quadam non laudabili provenire indubium est: ita enim demonstrare ad oculos volunt, indulgentias v. g. unius confraternitatis vel pii operis esse maiores illis, quae aliis similibus fuerunt concessae. Desiderandum valde est ut Ordinarii locorum eiusmodi schedas vel libellos minime approbent, etiamsi calculus veritati undequaque respondere videretur.

Kdo more doma dobiti odpustke sv. leta?

V škofijskem listu l. 1899. sem na str. 118 objavil breve sv. Očeta, kjer naštevajo osebe, katere morejo že letos dobiti odpustke sv. leta, akoravno ne potujejo v Rim. Katere so te osebe?

1. Vse redovnice, naj imajo slovesne ali pa samo proste obljube in sploh vse device, ki so se posvetile Bogu in živé skupno pod eno streho po odobrenih svetih pravilih; ravno tako njihove kandidatice, novinke in sploh vse osebe, ki v njihovih hišah prebivajo, torej vse gojenke in služabnice.

2. Ujetniki, namreč vsi, ki so v vojski ujeti in kakorkoli v rokah sovražnikovih, in kaznjenci, od višjih oblasti radi prestopkov in zločinov zaprti; tudi „viri religiosi, qui suis in coenobiis sub custodia retinentur, vel qui ex rectorum praecepto certam habent sedem, quasi exilii aut deportationis loco assignatam“.

3. Bolniki in rekonvalescentje obojega spola in kateregakoli stanu, kateri po sodbi zdravnika ne morejo brez posebnih težav v Rim popotovati; potem tudi vsi, ki so sploh toliko oslabeledi, da ne morejo potovati; nazadnje tudi vse stare osebe, ki so 70 let dovršile, če bi bile tudi še dovolj trdnega zdravja.

Pogoji za odpustke so sledeči:

1. Pravo kesanje radi storjenih grehov in spokornost srca.

2. Vredni prejem zakramentov sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa; ne more se s tem pogojem zadovoljiti tudi četrti cerkveni zapovedi; dolga spoved ni zapovedana, ako ni sama po sebi potrebna.

3. Molitev po namenu sv. Očeta, namreč: da bi sv. cerkev napredovala, da bi se izko-

reninila krivoverstva, da bi bili složni katoliški vladarji, da mirno in srečno živi vse krščansko ljudstvo. Ni pa treba, da se mora ta namen vselej izrečno ponoviti. Zadostuje, ako se moli petkrat Oče naš, Češčena Marija in Čast bodi Očetu.

4. Namestu desetkratnega obiskovanja rimskih cerkva morejo se opraviti druga dobra dela. Pooblastim spovednike, da jih dotičnikom odločijo, n. pr. da obišejejo nekolikokrat župnijsko ali kako drugo cerkev, da dajo miloščino, ali storé kako drugo dobro delo usmiljenja. Svetuje se jim, da naj si tudi sami kako pokoro naložé.

Vse te osebe morejo dvakrat dobiti odpustke sv. leta, ako te pogoje dvakrat izpolnijo. One osebe pa, ki so začele pogoje izpolnjevati, pa so potem obolele, da jih vseh izpolniti ne morejo, dobé že s tem odpustke sv. leta.

5. Redovnice s slovesnimi obljubami si morejo za prvo jubilejsko spoved izbrati kateregakoli spovednika, naj bo svetnega duhovna ali redovnika, samo da je od škofa za spovedovanje redovnic potrjen; vse druge pa si morejo izbrati kateregakoli, samo da je za spovedovanje sploh potrjen.

6. Izbrani spovedniki morejo pri jubilejski spovedi odvezati od vseh pridržanih grehov in kazni, tudi od onih, ki so pridržani svetemu Očetu speciali modo. Izvzeta je samo haeresis formalis externa, peccatum complicitis, attentata absolutio complicitis in falsa accusatio sollicitationis.

Spovedniki morejo tudi redovnice odvezati od vseh obljub, storjenih v redu, morejo pa drugim vernikom vse, tudi s prisego po-

trjene obljube spremeniti v druga dobra dela. To pa morejo storiti samo enkrat in pri jubilejski spovedi. Samo od obljube vednega de vištva, stopiti v red, storjene na korist tretje

V Ljubljani, dné 27. marca 1900.

osebe in storjene od vitanda peccata ne smejo odvezati.

Dam jim pa tudi pravico odvezovati od grehov v naši škofiji škofu pridržanih.

† Anton Bonaventura,

škof.

19.

Kedaj je pokopališče cerkveno, kedaj občinsko?

C. kr. deželna vlada Kranjska je z odlokom z dné 5. januarija t. l., št. 302, c. kr. okr. glavarstvom naročila, da naj od župnih uradov tirjajo popis pokopališč, red za pokopališča (Friedhofsordnung) in zapisnik o posameznih grobéh (Gräberbuch). Pri tem popisu je tudi naznaniti, je li pokopališče cerkveno, versko, konfesionalno, ali občinsko, komunalno (bolje reči brezversko). O pomenu besed „konfesionalno“ in „komunalno“ se cerkev in država ne strinjate popolno.

V cerkvenem smislu je vsako blagoslovljeno pokopališče „res sacra“, podrejena cerkveni oblasti („Si coemeteria fuerint benedicta, ecclesiae jurisdictioni non possunt subduci.“ (Comp. iuris eccl. Aichner ed. VI, pag. 686).

V tem smislu na Kranjskem nimamo nobenega komunalnega ali brezverskega pokopališča.

Država pa ima vsako pokopališče za občinsko, katero je v smislu postave z dné 30. aprila 1870 bilo od občine na njene stroške narejeno, čeprav je vse ali deloma blagoslovljeno; le v tem slučaju bi se tako pokopališče smelo imenovati cerkveno, ako je bilo blagoslovljeno pod pogojem, da se je izreklo po posebnem pismu (Widmungs-Urkunde) ali proti reverzu, da bode cerkveno. (Ernst Mayrhofer's Handbuch für den politischen Verwaltungsdienst, IV, p. 53). V tem smislu nekatere občine tirjajo lastninsko in menda upravno pravico za pokopališča.

Država je v navedeni postavi 30. aprila 1870 občinam podredila napravo, razširjanje in oskrb pokopališč, ter zdravstveno nadzorstvo čez vsa, tudi strogo cerkvena pokopališča naložila.

Ker vlada v svojem smislu zahteva razločevanje konfesionalnih in občinskih pokopališč, je treba poznati znake, po katerih država ta razloček dela. Pravi pa država tako-le:

Pokopališče je cerkveno: 1. Če je v zemljiški knjigi zapisano na cerkev, kot cerkvena lastnina. (Upravno sodišče 22. febr. 1895, št. 958.)

2. Če je v zemljiški knjigi kot lastnica pokopališču vpisana župnija „Kirchengemeinde“ ali „Pfarr-gemeinde“. (Upravno sodišče 1. marca 1893, št. 775.)

3. Če je pokopališče tik cerkve, ker se tedaj smatra kot cerkveni svet („Zubehör der Kirche“). (Upravno sodišče 2. marca 1895, št. 1113.)

4. Če je pokopališče doslej bilo v cerkveni upravi, t. j. če je župnik, ozir. cerkveno predstojništvo imelo oblast nad pokopališčem, nastavljal grobokopa, skrbelo za red in snažnost, dobivalo grobnino, kjer se je plačevala. (Upravno sodišče 22. febr. 1895, št. 958.)

5. Če je pokopališče vedno bilo v cerkvenem inventarju kot cerkvena lastnina zapisano. (Upravno sodišče 22. febr. 1895, št. 958.)

6. Če je pokopališče bilo narejeno na cerkvene stroške, ali pa s cerkveno konkurenco, t. j. ako so za to prispevali po konkurenčni postavi k temu zavezani: cerkev, farani in morda patron. (Uprav. sodišče 8. febr. 1888, št. 186.)

7. Če je pokopališče bilo narejeno pred l. 1870., v katerem letu je državna postava z dné 30. aprila napravo, oskrb in sanitarno nadzorstvo občinam v lastno področje izročila, je smatrati cerkveno, in nasprotno bi se moralo dokazati. (Upravno sodišče 2. marca 1895, št. 1113.)

8. Če je pokopališče sicer na občinske stroške bilo narejeno, pa je v cerkveni namen vknjiženo „Widmung für kirchliche Zwecke“. (Upravno sodišče 19. maja 1882, št. 870.)

9. Če je pokopališče na občinske stroške bilo narejeno, pa bilo blagoslovljeno le s pogojem, da bode cerkveno, in se je občina s posebnim „reverzom“ v to zavezala.

Občinsko ali komunalno pa je pokopališče, kadar nobenega tukaj navedenih znakov nima; ako ga je občina dala narediti, v svoji opravi pridržala, grobnino pobira, grobokopa nastavlja, in bi nasprotno morala cerkev, ako bi to pokopališče za-se zahtevala, pravomočno dokazati. (Upravno sodišče 5. marca 1890, št. 1708.)

Sicer pa ima občina po zakonu 30. aprila 1870 v zdravstvenem oziru čuvati tudi nad cerkvenimi in konfesionalnimi pokopališči, in se v tem oziru vsaktero pokopališče smatra kot zdravstvena naredba („Sanitäts-anstalt“), dasi je cerkveno pokopališče v prvi vrsti verska stvar „Cultusanstalt“. (Cf. Mayrhofer, l. c. IV pag. 53.)

Gf. zadaj Pokopališča v pravo...

20.

Shod p. t. gospodov dekanov.

Opozorim na „Škofjski list“ št. 1. str. 28., l. 1900, kjer se govori o shodu p. t. gospodov dekanov. Vršil se bo 18. aprila, v sredo po veliki noči, v veliki dvorani za knjižnico v škofjski palači; pričel se bo točno ob devetih dopoldne. Ko bi primanjalo časa, se bo popoldne po kosilu nadaljeval.

Za obravnave je preč. gospod Matija Erjavec, dekan v Vipavi, prijavil nastopne tri točke:

1. Prepisi matrik naj se primerjajo z originalom na lici mesta povodom kanonične vizi-

V Ljubljani, dné 4. aprila 1900.

tacije in naj se o tej priliki pregledajo, oziroma popravijo tudi matrice.

2. Radi prepogostnih, večinoma neosnovanih napadov na duhovnike v „Slov. Narodu“, naj se ustanovi odbor, kateri bi dotične duhovnike opozarjal na napade, in napadenim šel na roko pri zavrnitvi napadov, pri stvarnih popravkih i. t. d.

3. Preponižna prošnja do Presvetlega, naj bi se duhovnikom in lajikom odvzelo, oziroma zljajšalo breme quoad orationes imperatas.

† Anton Bonaventura,
škof.

21.

Sv. birma in kanonična vizitacija.

I. Red za dekanijo Kamnik mesca maja:

1. V Dob prihod 9. maja popoldne okoli štirih; tam sv. birma 10. maja;
2. na Goričici 11. maja;
3. v Mengšu tudi 11. maja popoldne ob treh;
4. v Kamnik prihod 11. maja zvečer med šesto in sedmo uro, tam 12. maja obiskovanje šole in cerkva; v nedeljo 13. maja pa sv. birma;
5. v Tunjcah sv. birma 14. maja;
6. v Stranjah 15. maja;
7. na Gojzdu 16. maja;
8. v Mekinjah 17. maja;
9. na Selih 18. maja;
10. v Nevljah 19. maja;
11. v Komendi 20. maja dopoldne posvečenje cerkve, popoldne ob treh sv. birma;
12. v Šmartin prihod 24. maja popoldne okoli petih, tam sv. birma 25. maja;
13. v Zgornjem Tuhinju sv. birma 26. maja;
14. v Špitaliču 27. maja;
15. v Motniku 28. maja;
16. na Vranji Peči 29. maja;
17. na Rovih 30. maja;
18. v Radomljah tudi 30. maja popoldne ob dveh;
19. na Homecu 31. maja;
20. v Vodica bo 11. julija obisk raznih podružnic, 12. julija dopoldne posvečenje cerkve, popoldne pa sv. birma.

V Ljubljani, dné 4. aprila 1900.

II. Red za dekanijo Loka mesca junija:

1. V Staro Loko prihod v petek 8. junija popoldne okoli petih; izpraševanje iz krščanskega nauka za otroke Stare in Škofje Loke v soboto dopoldne ob devetih pri čč. uršulinkah, popoldne ob treh v deški šoli; v Stari Loki bo sv. birma v nedeljo 10. junija;
2. v Zalemlogu 11. junija;
3. v Sorici 12. junija;
4. v Železnikih 13. junija;
5. v Bukovšico prihod okolu šestih 14. junija, ter sv. birma 15. junija;
6. v Dražgošah 16. junija;
7. v Šelcih v nedeljo 17. junija;
8. v Št. Lenartu 18. junija, (obisk cerkve sv. Valentina);
9. v Javorjih 19. junija;
10. v Poljanah 20. junija;
11. v Retečah 21. junija;
12. na Trato prihod v nedeljo 24. junija okoli šestih zvečer, tu sv. birma 25. junija;
13. v Novi Oselici 26. junija;
14. v Stari Oselici 27. junija;
15. v Leskovici 28. junija;
16. v Škofji Loki 29. junija;
17. v Žabnici 30. junija;
18. v Lučinah bo 12. avgusta dopoldne posvečenje cerkve, popoldne pa ob treh sv. birma.

† Anton Bonaventura,
škof.

22.

C. kr. konservatorji za kronovino Kranjsko.

C. kr. centralna komisija za umetniške in zgodovinske spomenike na Dunaju je poslala z dopisom z dné 8. januarja 1900, št. 47, zapisnik c. kr. konservatorjev za kranjsko kronovino, aktivnih začetkom l. 1900.

Ker so v tem zapisniku navedeni vsi tisti in samo tisti gospodje, ki so bili v lanskem izkazu, objavljenem v „Lj. škof. listu“ l. 1899, št. II., str. 43, se opozarja na dotični zapisnik.

23.

Zanesljivo mašno vino.

Knezoškofijski ordinarijat priporoča čč. gg. duhovnikom pri nakupovanju mašnega vina obračati se na „Slovensko vinogradniško društvo na Glincah pri Ljubljani“. To društvo ima na prodaj dobra pristna vina iz Kranjske, Štajerske, Goriško in Istre. Nekoliko tega vina je v domači kleti prešanega iz grozdja od vinorejcev kupljenega, drugo vino pa je društvo nakupilo naravnost od vinorejcev, kjer

so dotični možje sami poroki za pristnost svojih vin.

Društvene kleti stojé pod nadzorstvom odborovim in vodstvom spretnega in vestnega kletarja, ki je zavezan s prisego, da bode dajal duhovnikom za mašno vino le tako vino, o katerem je osebno prepričan, da je resnično, pravo nepokvarjeno vino s trte.

24.

Konkurzni razpis.

Razpisuje se župnija Mengeš v kamniški dekaniji, stoječa pod patronstvom verskega zaklada.

Prednost do te župnije imajo v prvi vrsti duhovniki, ki so v sorodu z ustanoviteljem Josipom Schifferjem pl. Schiffersteinskim, ako bi pa takih ne bilo, duhovniki, ki so se porodili v Kranju.

Prosivci za to župnijo naj naslové svoje prošnje na veleslavno c. kr. deželno vladu v Ljubljani.

Zadnji rok za vlaganje prošenj je 26. maja 1900.

C. kr. deželni šolski svet razpisuje z razglasom z dné 28. februarja 1900, št. 498, službo veroučitelja na c. kr. državni nižji gimnaziji v Ljubljani s plačo, določeno v § 4. zakona z dné 19. septembra 1898 (državni zakonik št. 173) in z aktivitetno doklado devetega činovnega razreda. Služba se ima nadopolniti s početkom šolskega leta 1900/1901.

Pravilno opremljene prošnje so vložiti do 10. aprila 1900 pri c. kr. deželnem šolskem svetu za Kranjsko.

25.

Škofijska kronika.

Pravim konzistorijalnim svetnikom je bil imenovan velečastiti gospod stolni kanonik Ivan Sajovic.

Premeščeni so bili čč. gg.: Valentin Oblak, kapelan v Poljanah nad Škofjo Loko, v Borovnico; Andrej Ažman, kapelan v Borovnici, v Poljane nad Škofjo Loko; Josip Erker, kapelan v Črmošnjicah, kot župni upravitelj na Toplo Reber (Unter-Warmberg).

Stalni pokoj je dovoljen čč. gg.: Andreju Drobničju, župniku in dekanu v Smariji, in Alojziju Jeršetju, župniku v Kresnicah.

Umrli so p. n. čč. gg.: Jakob Gruden, vpokojeni župnik in zlatomašnik, v Leonišču pri Ljubljani,

dné 2. novembra 1899; Jakob Dolenc, župnik na Igu, dné 26. decembra 1899; Ivan Pavlič, začasno vpokojeni župni upravitelj, na Primskovem pri Kranju, dné 28. decembra 1899; Frančišek Horvat, vpokojeni duhovnik lavantinske škofije, dné 19. januarja 1900 v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu; dr. Anton Jarc, infuliran prošt, c. kr. deželni šolski nadzornik v p. in zlatomašnik, v Ljubljani, dné 13. februarja 1900; Janez Zorec, zlatomašnik in nadžupnik v Mengšu, 19. februarja 1900.

Priporočajo se v molitev čč. gg. duhovnim sbratom.

Knezoškofijski ordinarijat ljubljanski, dné 5. aprila 1900.